

Ndenge ya Kotya Bopeto Nsima ya Bampuku

1. Lata bagant ya latex to ya caoutchouc mpe masque ya putulu ntanog ozali kotya bopeto.
2. Sangisa solution ya kopo 1 ya javel na bakopo 10 ya mai to sallela désinfectant ya ndako.
3. Kosalela te aspirateur, kokombola te mpe kokausa te bisika ya putulu ntango ozali kotya bopeto. Ebebisaka masuba ya kokauka ya bampuku oyo ekoki kozala na mikrobe to bavirisi ya mabe.
4. Polisa na mai ya désinfectant bisika nyonso ezali na mbindo, bampuku ya kokufa, bosoto mpe bisika oyo basalaka bandako na bango liboso ya kotya bopeto. Tika désinfectant esala mosala na boumeli ya miniti 10.
5. Désinfecter likolo ya bisika, ba armoire, ba tiroire, mabele, mpe mabaya.
6. Pangusa na mopepe batapis, bamoquette mpe bakiti ezali na misuni.
7. Bwaka bampuku bakufa mpe biloko ezali na mbindo na kokangaka yango mbala mibale na basachet mpe kotya yango na poubele na libanda.
8. Sukola bilamba na badrap na détergent mpe mai ya moto. Tya mashini ya kokausa bilamba na puissance ya makasi.
9. Soki osilisi, désinfecter to bwaka bagant oyo osalelaki. Sukola maboko to sukola na savon mpe mai ya moto.

Komibatela na virisi hanta!

Bampuku ya mike ya makolo ya mpembe mpe bampuku syvestre bakoki kobimisa virisi hanta na masuba na bango, yango ekoki koboma bato. Tika babatima, bandako ya kobomba biloko to bandako oyo bakanga, ezala ya kofungwama miniti 30 liboso ya kotya yango bopeto. Soki ozali na mituna etali virisi hanta, benga Centre ya Maine ya Kolandela mpe Kopekisa Maladi na 800-821-5821.

Kosala mpe Kosalela Solution ya Désinfectant

Sangisa solution ya kopo 1 ya javel na bakopo 10 ya mai.

Tya yango ebele na esika ezali na mikrobe mpe tika yango miniti 10 liboso ya kotya bopeto.

Zwa Mokumba Zala Moninga ya Malamu

Okoki kosalisa mpo bampuku bazala te na kartie na bino. Eloko esalisaka mingi na kosilisa bampuku ezali kozala te na bisika zingazinga ya lopango na yo oyo ekoki kopesa bampuku bisika ya kolala to bilei. Mpo na kosala yango, batela lopango na yo na ndenge oyo ekosala eteebenda te bampuku. Nsima ya kolongola bisika bilei eutaka mpe bisika bafandaka mpe ya kosilisa bampuku, osengeli kobatela lopango na yo peto mpo bampuku bazonga te.

Mpo na koyeba makamambo ebele, kende na:
gotpests.org/othercritters/rats.htm

CONSEIL YA MAINE MPO NA KOSILISA
BANYAMA MIKE

thinkfirstspraylast.org
pesticides@maine.gov
207-287-2731

(Mwa buku oyo ebongisami na ndingisa ya Kolongono ya Nzoto ya Bato Nyonso—Manaka ya Kopekisa Bampuku ya Misala ya Kolongono ya Nzoto ya Environnement ya Comté ya Seattle & King

BAMPUKU

TOLINGI BANGO TE

Matambe Minei Mpo na
Kopekisa mpe Kokanga
Bampuku Nzela Bakota Te

Buku mpo na
Bankolo-Ndako mpe Bafuteli

Makambo ya Solo mpo na Bampuku

Bampuku balyaka biloko nyonsompe ebele lisusu!

Bampuku emataka, epumbwaka mpe ebetaka mai. Soki ecureuil to esengde ekoki komata - mpuku mpe akoki komata.

Bampuku elyaka plastique, mabaya, mabende ya makasi te, bansinga ya lotiliki (ntango mosusu ebimisaka moto) mpe nkutu babriki ya cendre mpe babriki.

Bampuku emikotisakana bisika ya mike mpenza, esalaka ndako na bisika ya molili mpe ya molunge mpe ekoki kobota bana ebele (babebe) mbala na mbala nsima ya bamposo 3 kino 4!

Monene ya lidusu oyo mpuku ekoki kokota

Monene ya lidusu oyo mpuku ya moke ekoki kokota

ETAMBE 1

Longola Bilei na Bango

Bampuku elyaka biloko nyonso. Mpo na kolongola bampuku, osengeli kolongola bilei na bango.

Bisika bilei ya libanda ezalaka ezali: bilei ya bandeke (lolenge nyonso), bilei ya banyama ya kobokola, bilei ya mpo na banyama ya ndako ya lolenge nyonso, bosoto ya bilei na bapoubelle ya kofungwama, mbuma ekwei uta na nzete, bambuma ya baie, mbindo, milona mpe nyei ya banyama.

Bampuku balyaka nini soki bakoti na kati ya ndako? Bilei oyo tolyaka. Ndenge tobombaka bilei na ndako na biso ezali ntina mingi mpo na kokanga bampuku nzela ya kokota na ndako. Soki bampuku na bampuku ya mike bamikotisa na ndako na bino, **bobomba bilei oyo mbala mingi ezalaka emballé na kati ya ba carton to ya basachet na kati ya bambeki ya makasi!**

ETAMBE 2

Kosilisa Bampuku

Kotya motambu mpe baposition ezali lolenge mibale ya malamumu ya kosilisa bampuku. Mikakatano mosusu ya bampuku ekoki kozala mpasi mingi na kosilisa yango bino moko mpe mbala mosusu ekosenga kotya na mosala moto oyo ayebi kosilisa banyama ya mike. Bokoki kozwa bango na nkasa ya jaune ya annuaire ya batelefone na nse ya "Misala ya Kobundisa Banyama Mike."

Mitambu

Motambu ezali lolenge ya malamumu mingi ya koboma bampuku na libanda. Mitambo ya pression ya mabaya ezalaka ntalo moke mpe esalaka malamumu. Tya pambu ya mwamba ya nguba to eteni ya pomme (ekangami). Bongisa motambu mpe tya yango na esika oyo bampuku balelaka to bafandaka mingi. Esengeli kokangama na efelo. Déclencheur esengeli kotala efelo. Bokoki kotya mitambo na kati ya kesi oyo ezali na bisika ya kokotela na bansonge nyonso mibale mpo na kobatela bana na banyama oyo bobokolaka.

Kotya Poison (Bapambu)

Esengeli mpenza kokeba mpo na kosalela pambu ya bampuku mpo ezali na likambo mpo na bana, banyama bobokolaka, banyama mpe banyama ya zamba (tala makambo ebele na nse). Bampuku oyo bazali na poison bakoki kokufa na mabele mpe na bifelo, ebongo ekobimisa nsolo mabe. Mpo na motungisi oyo, baposition ezali te liponi ya liboso na kati ya bandako mpo na bato ebele. Mpo na kosalela yango na libanda, baposition ya bampuku ezali na ba quincaillerie mpe magasin ebele ya minene.

Bosengeli kosalela baposition ya bampuku kaka na bisika ya malamumu mpo ezala mosika na bana, banyama, mpe banyama bobokolaka. Bosalela yango kaka na kolanda malako ezali na likolo na yango.

Station ya pambu to "Kesi ya pambu"

ETAMBE 3

Tika Bampuku Libanda ya Lopango na Yo

Kokomisa te lopango na yo ekoma ndako ya bampuku. Kopesa bango te esika ya kofanda mpe kobokola bana na yango.

Bampuku bakosala bandako:

- Na bifunda ya mbindo mpe bosoto oyo ezali libanda.
- Na nse ya bifunda ya mabaya to ya mabaya. Botya mabaya na 18 pouce ya mabele.
- Na nse ya matiti ya baie, ya banzete ya mikemike, ya banzete ya vinyo mpe ya matiti ya milai oyo babongisa te to bokata te.
- Na mituka, na baapareyi, na biloko ya ndako, mpe na batapis oyo botye libanda mpe bozali kosalela lisusu te.
- Na madusu ezali na nse ya bandako.

ETAMBE 4

Tika Bampuku Libanda ya Ndako na Yo

Madusu ya mike na bandako, to na babatima esengeli bokanga yango mpo na kokanga bampuku nzela ya kokota.

- Tala madusu oyo batiyo to bansinga ya lotiliki ekotaka na ndako, na nse bisika manzanza na bifelo ekutana mpe zingazinga ya fondation, ya baportte mpe ya bafenetre.
- Salela ciment, chiffon ya makasi ya 1/4 pouce, ba trellis ya mabende to ya laine ya acier mpo na kozipa madusu.
- Bosengeli kokanga bavide ya wese mpe ya bandako oyo ezalaki na nse ya nsamba mpo na kokanga bampuku nzela ya kokota.
- Mbala mingi, bampuku bakotaka na baportte, bafenetre to baportte ya ndako ya banyama oyo ezali ya kofungwama. Tya mabaya ya libateli mpo na kokanga bango nzela ya kokoa na nse ya portte.